

Háttéranyag a sajtó képviselői számára
Az Árnyékkormány tizenötödik ülésének előterjesztéseiről és tájékoztatóiról

Előterjesztések

A szövetségben Budapestért programyagról

Az Árnyékkormány úgy gondolja, hogy helyes az a nagyfokú figyelem, ami a belvárosra és a belvárosi közlekedésre irányul, önmagában azonban nem elég ahhoz, hogy mindenki otthon érezhesse magát a városban. Azt valljuk, hogy Budapest mindenkié. Pestieké és budaiaké, öregeké és fiataloké, külvárosiaké és belvárosiaké, jómódúaké és szegényeké, gyalogosoké, kerékpárosoké, autósoké, motorosoké, rollereseké is. Az Árnyékkormány Budapest-programja, a Budapest 2030 több szakpolitikai feladatot is külön-külön fejezetben dolgoz fel, nem is szaporítanám tovább a szót, a tervezett fejlesztésekből pontosan látni fogják, hogy pontosan mire gondolunk.

Közlekedés:

- **Egységes közlekedésszervezés Budapest és a környező települések számára:** Miközben az agglomeráció lakossága Budapestre ingázik, a Budapesti Közlekedési Központ, a Volán és a MÁV három önálló, saját érdekekkel bíró szervezetként bonyolítja Magyarország központi régiójának tömegközlekedését. Ezért szükséges létrehozni egy olyan új közlekedésszervező céget, amely összehangolja a közlekedési szolgáltatók – a BKV, a Volán busztársaság és az állami vasút – működését, a menetrendeket, a járatindításokat és a fejlesztéseket. Ezzel kiszűrhetőek a párhuzamosságok és az átgondolatlan, pazarló beruházások.
- **Expressz járatok az agglomerációban:** A Budapest környéki települések és a főváros főbb közlekedési csomópontjait közvetlen közúti és vasúti gyorsjáratokkal, tehát expressz buszokkal és vonatokkal kötjük össze. Így az agglomerációból érkezők kevesebb átszállással, gyorsabban érhetnének be munkába, iskolába vagy akár egészségügyi intézményekbe. Ez sokaknak kiváló alternatívát jelentene az üzemanyag-áremelések miatt egyre drágább autóhasználatnak.
- **Zöld közlekedési hálózat:** Budapest belső közlekedését hatékonyan lehet tehermentesíteni olyan környezetbarát megoldásokkal, mint a kerékpáros infrastruktúra fejlesztése – például több bérelhető kerékpárral és kerékpárúttal –, a buszsávok bővítése, illetve a felszíni gyalogos közlekedési kapcsolatok fejlesztése. Ezen felül a Dunát gyors és hatékony hajójáratokkal lehetne az észak-déli irányú közlekedésbe bekapcsolni.
- **Együttélés az úton:** A kerékpársávok kialakításakor nem kell az autós sávokat eltávolítani. Sok esetben a meglévő infrastruktúra újragondolásával, például parkolási rendszerek vagy forgalmi sávok átszervezésével helyet lehet teremteni mindkét közlekedési mód számára. Az Árnyékkormány álláspontja világos: az autósok és a

kerékpárosok együttélésének harmonikusnak kell lennie. A város fejlesztése nem jelentheti az egyik fél kárára történő előnyben részesítést.

- **Busz- és trolibuszhálózat:**

- Új járműparkot alakítunk ki korszerű, környezetbarát, elektromos vagy hibrid buszok beszerzésével, csökkentve az üzemanyag-felhasználást és a klímaváltozást okozó széndioxid-kibocsátást.
- Dinamikus menetrendet hozunk létre, amely valós idejű adatok alapján módosítható, így lehetővé teszi a gyors reagálást a forgalmi változásokra.
- Digitális táblákkal szereljük fel a megállókat, amelyek valós időben informálják az utasokat a járatokról.

- **Metró:**

- Modernizáljuk a már meglévő metróvonalakat, felújítjuk az állomásokat és biztosítjuk az akadálymentességet.
- Aluljáró felújítási program indítunk. Jelenleg a metróaluljárókat inkább kerülné az ember, ha tehetné, pedig színvonalas szolgáltatási környezetet lehetne kialakítani a területükön, üzletekkel, tisztán tartott közösségi mosdókkal, új közösségi terekkel.
- Elkezdjük az új M5-ös metróvonal építését, amely Észak-Buda-Dél-Pest tengelyen, a Duna alatt áthaladva csökkentené az M3-as vonal terheltségét. Lényegében a szentendrei és a csepeli HÉV-vonalat kötné össze az új vonal, így átszállásmentes közlekedést biztosítani észak-déli irányban.

- **Villamoshálózat:**

- Új villamosvonalakat építünk azokon a fontos útvonalakon, ahol a buszjáratok túlterheltek.
- Modern, alacsonypadlós, energiatakarékos villamosokat szerzünk be.

- **Okos parkolási rendszer bevezetése:** Mint említettem, az autós közlekedés Budapest közlekedésének másik lába, így a tömegközlekedéshez mérhető figyelmet érdemel. Ezért jelentősen csökkenteni fogjuk a belvárosi autóforgalmat és a közlekedési dugók számát egy „okos parkolási rendszer kialakításával”. Ez egy olyan jelzőrendszer lenne, amely egy közösségi mobiltelefon-alkalmazás segítségével valós időben jelezhetné a belvárosban autózók számára a szabad parkolóhelyeket, ezzel csökkentve a felesleges autózás idejét.

- **Átfogó útfelújítási program:** A rossz útviszonyok nem csak a közlekedés lassításában, de a baleseti kockázatok növekedésében is szerepet játszanak. Egy átfogó útfelújítási programra van szükség, amely nem csak az aszfaltozásra koncentrálna, hanem a közlekedésbiztonsági elemekre, az élhetőségre, a láthatóságra, a kisebb lakóterületek összekapcsolására, a kerékpárutak, gyalogos átkelőhelyek és jelzőlámpák korszerűsítésére is.

Lakhatás:

- Szociális lakásépítési programot indítunk, amely célzottan támogatja a rászorulókat, különös tekintettel a fiatalokra, az idősekre és a nagycsaládosokra.
- Szabályozni fogjuk a bérlakás-piacot, korlátozzuk a rövid távú lakáskiadást. A tulajdonosokat inkább a hosszú távú lakáskiadásra ösztönözzük, például adókedvezményekkel és közvetlen állami támogatásokkal.
- Állami támogatásokkal ösztönözzük a magánbefektetőket, hogy minél több, megfizethető bérlakást építsenek, illetve újítsanak fel lakáskiadási célra.
- Jelentősen növeljük a fővárosi idősotthonok férőhelyeinek számát, hogy az önálló lakhatásról – egészségügyi vagy szociális okokból – lemondó nyugdíjasok egy tisztességgel ledolgozott élet után tisztességes és méltó körülmények között élhessenek.
- Új hajléktalanellátási rendszert hozunk létre, amelynek célja, hogy visszavezesse az utcára kényszerült embereket a társadalomba és végül tisztességes lakhatást biztosítson számukra. Ennek keretében átfogó hajléktalanellátó központokat hozunk létre, amelyek nemcsak menedéket nyújtanak, hanem egészségügyi, pszichológiai és foglalkoztatási szolgáltatásokat is kínálnak. Innen kiutat kínálunk az újonnan épülő szociális bérlakások felé. Emellett olcsó, átmeneti és munkásszállásokkal, a közösségi lakásmegosztás támogatásával is segítjük a visszailleszkedést a társadalomba.

Köztisztaság:

- Bővítjük a szelektív hulladékgyűjtést, ehhez állami támogatást nyújtunk az önkormányzatoknak. Segítjük a társasházi szelektív hulladékgyűjtés elterjedését.
- Bevonjuk a köztisztasági feladatokba a legnagyobb hulladék-kibocsátókat, így a gyorséttermi láncokat, kereskedelmi, italgártó- és forgalmazó vállalkozásokat.
- Szabályozással csökkentjük a reklámszennyezést, mert a homlokzatokon, a táblákon megjelenő reklámok nemcsak elfedik városunk arcát, hanem rengeteg hulladék képződik belőlük.
- Bővítjük a közterületi szemetesek, illetve a kutyapiszok felszedésére fenntartott szemetesek számát. Több, elkerített kutyafuttatót építünk a városban és a zöld területeken.

Közbiztonság:

- Növeljük a rendőri jelenlétet a gyalogos övezetekben, parkokban és tömegközlekedési csomópontokon.
- Támogatjuk a közterületi kamerarendszerek elterjedését, amelyek növelik a tettenérési arányt és elrettentő hatást fejtenek ki a bűnözőkkel szemben.

- Erősítjük a rendőrség, az önkormányzati rendészet és a polgárőrség kerületi együttműködését a bűncselekmények megelőzésében, a járőrözésben és a bűnelkövetők, szabálysértők tetten érésében, megbüntetésében.

Oktatás és kultúra:

Az alapfokú oktatásért a kerületi önkormányzatok, a középfokú oktatásért Budapest Főváros Önkormányzata felel majd. Mindehhez természetesen biztosítani kell a fenntartható működés finanszírozását is az önkormányzatok számára.

- **Az önkormányzatok által irányított iskolák** jobban integrálhatják az oktatási programokba a helyi gazdasági, kulturális és történelmi sajátosságokat, ezáltal erősítve a helyi identitást és örökséget.
- Az önkormányzatok kezében az iskolák nagyobb szabadságot kaphatnak az új oktatási módszerek és programok kipróbálására, elősegítve az **oktatási innovációt**.
- A helyi önkormányzatok képesek lehetnek az **oktatást jobban személyre szabni**, figyelembe véve a diákok egyedi igényeit és képességeit.
- Folytatjuk a **helyi közösségi események** támogatását, mert a kultúrának ott szükséges teret és lehetőséget adni, ahol az emberek vannak, élnek, megfordulnak. Célunk, hogy ott legyenek a fesztiválok, workshopok és előadások, ahol az emberek a mindennapjaikat töltik, újraakkeretezzük a kulturális tereket.
- **A kulturális örökségvédelem** alatt álló, történetében, hagyományaiban, funkcióiban a jövőnek megőrizendő épületek felújítása, mint múzeumok, színházak, közösségi terek és könyvtárak korszerűsítése.
- Megerősítjük a meglévő **tanulmányi, esélyegyenlőségi, művészeti ösztöndíjakat**. Új pályázati rendszerek létrehozásával kiszámítható, tervezhető alkotói időszakot és bemutatkozási lehetőségeket biztosítunk a művészeti élet minden szegmensének.

Az új területfejlesztési törvényről

A Fidesz idén novemberben egy új területfejlesztési törvényt nyújtott be az Országgyűlésnek, melynek célja a területfejlesztési feladatok és szabályok megváltoztatása, valamint az intézményrendszer átalakítása. Ez a tervezet egy rendkívül centralizált és a társadalmi kontrollt szinte teljesen megszüntető rendszert vetít előre.

Az Árnýékkormány ezért a következő határozati javaslatot fogalmazta meg az ügyben:

1. Az Árnýékkormány álláspontja szerint a területfejlesztési törvényben foglalt új modell egy teljesen centralizált, minden kontrollt, a térségi szereplők még meglévő kompetenciáit is szinte teljesen megszüntető tanácsrendszert körvonalaz.
2. Az Árnýékkormány nem támogatja, hogy az új rendszer legitimálja és tovább fokozza a személyi függőségek viszonyrendszerét, a fejlesztési biztosok és köreik osztogató módszereit.
3. Az Árnýékkormány nem fogadja el, hogy a Fidesz-kormány a saját hibái miatt kialakult gazdasági helyzetben minden hazai forrást maga akar felhasználni, dönteni minden egyes fillérről, közben elfojtja a társadalmi kontroll összes intézményes lehetőségét, kiiktatja a még önálló döntésekre képes szereplőket.
4. Az előzőek alapján az Árnýékkormány követeli a tervezet/törvény visszavonását, és az alapkonceptió társadalmi vitára bocsátását!
5. Az Árnýékkormány felkéri a DK-frakciót, hogy a fenti pontokra vonatkozó országgyűlési határozati javaslatot nyújtson be a Parlamentnek.

Az egyszülős családok helyzetének javítása érdekében szükséges intézkedésekről

Nemcsak a józan ész, hanem minden kutatás alátámasztja, hogy az egyszülős családok esetében a családok biztonságát fenyegető veszélyek sokkal erősebben jelentkeznek, mivel alapvetően egy szülőtől függ a család biztonsága. A gyermeküket egyedül nevelők gyorsan csapdahelyzetben találják magukat. A gyermeküket egyedül nevelő magyar anyák foglalkoztatottsága európai összehasonlításban kifejezetten magasnak tekinthető Magyarországon, ennek fő oka ugyanakkor minden valószínűség szerint az, hogy Magyarországon a gyermeknevelési támogatások alacsony szintje, illetve a tartásdíj esetlegessége és gyakran alacsony összege miatt a munkavállalás elkerülhetetlen szükségszerűség még akkor is, ha a gyermekek ellátásában ez gondot okoz.

Az Árnycikkormány az alábbi határozatot hozta a mai Árnycikkormányülésen:

Az Árnycikkormány határozott álláspontja, hogy minden gyermek egyformán fontos és minden család egyformán megérdemli a támogatást. Ma Magyarországon 312 ezer gyermek, a korosztály több mint hatoda nevelkedik egyszülős családban. Figyelemmel arra, hogy az egyszülős családok több mint harmada szegénynek tekinthető, és a bizonytalanság és a száguldó infláció ezeket a családokat fokozottan sújtja, határozott és átgondolt intézkedéseket tart szükségesnek a egyszülős családok támogatására.

Az Árnycikkormány álláspontja szerint azon túl, hogy a családi pótlékot minden gyermek esetében kétszeresére kell emelni, mivel annak összege 2008 óta változatlan, az egyedülálló szülők gyermekei esetében ennél magasabb, 150%-os emelést tartunk indokoltnak.

A munkaerőpiacon állami támogatást kell nyújtani az egyedülálló szülőknek rugalmas foglalkoztatást biztosító munkaadóknak, illetve forrást kell biztosítani a gyermeknevelés miatt részmunkaidőben dolgozó egyedülálló szülők jövedelmének pótlására.

Kiemelt állami támogatási formát kell létrehozni az egyedülálló szülők lakásbérleti támogatására (kaució biztosítása, bérletidő-támogatás), illetve lakáshitelezés esetén a hitelképesség támogatására (korlátozott állami garancia).

Az otthonápolást munkaviszonynak kell elismerni, a gyermeküket ápoló egyedülálló szülők juttatását a gyermek szükségleteit is figyelembe véve a minimálbér felett szükséges megállapítani.

A diákhitel elengedését a 3 év alatti gyermeket egyedül nevelő apákra is ki kell terjeszteni.

Támogatni kell az önkormányzatok egyszülős családokat támogató tevékenységét, hosszabb távon ki kell építeni ennek a szociális területnek a szakmai protokolljait és normatív finanszírozását.

Elő kell segíteni a helyi/közösségi/civil megoldások elterjedését.

Minden család számára biztosítani kell a szolgáltatásokhoz, (bölcsőde, óvoda, gyerekprogramok, hozzáférést, az egyszülős családok speciális igényeinek figyelembevételével. Szakmai, módszertani képzések és útmutatók kiadásával kell segíteni az intézmények munkáját.

Tovább kell egyszerűsíteni a tartásdíjak behajtását és szükség esetén megelőlegezését. Lehetővé kell tenni a tartásdíjak rövid távú ideiglenes megelőlegezését már a tartásdíj végrehajtására vonatkozó eljárás idejére is.

Egyszerűsíteni és ingyenessé kell tenni a tartásdíj külföldi behajtását. Megvizsgáljuk annak lehetőségét, hogy uniós jogszabályt kezdeményezzünk a tartásdíjak Európai Unión belüli behajtásának könnyebbé tételére.